РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

5 април 2011 година*

По дело C-424/09

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Symvoulio tis Epikrateias (Гърция) с акт от 29 юни 2009 г., постъпил в Съда на 28 октомври 2009 г., в рамките на производство по дело

Christina Ioanni Toki

срещу

Ypourgos Ethnikis paideias kai Thriskevmaton,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н A. Tizzano, г-н J. N. Cunha Rodrigues, г-н K. Lenaerts, г-н J.-C. Bonichot, г-н K. Schiemann (докладчик), г-н J.-J. Kasel и г-н D. Šváby, председатели на състави, г-жа R. Silva de Lapuerta, г-н E. Juhász, г-н G. Arestis, г-н M. Safjan и г-жа M. Berger, съдии,

* Език на производството: гръцки.

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,
секретар: г-жа L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 12 октомври 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за г-жа Toki, от адв. T. Georgopoulos, dikigoros,

— за гръцкото правителство, от г-жа E. Skandalou, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от г-н G. Zavvos и г-н H. Støvlbæk, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 30 ноември 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени

след завършването на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години (ОВ L 19, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 2, стр. 76), изменена с Директива 2001/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2001 година (ОВ L 206, стр. 1; Специално издание на български език 2007 г., глава 5, том 6, стр. 60, наричана по-нататък „Директива 89/48“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-жа Toki, която притежава някои придобити в Обединеното кралство квалификации в областта на инженеринга на околната среда, и Ypourgos Ethnikis paideias kai Thriskevmaton (министър на образованието и религиозните въпроси) по повод решения на Symvoulio Anagnorisis Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis (Съвет, отговарящ за приравняването на професионалните квалификации в документите за висше образование), с които на г-жа Toki се отказва достъпът до професията инженер по околна среда в Гърция.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

3 От трето и четвърто съображение от Директива 89/48 следва, че тя има за предмет въвеждането на обща система за признаване на дипломите, чиято цел е да улесни европейските граждани да упражняват всички професионални дейности, за които в приемащата държава членка се изисква завършено обучение след средното образование, доколкото те притежават дипломи, които ги подготвят за тези дейности, удостоверяват най-малко тригодишен цикъл на обучение и са издадени в друга държава членка.

4 По силата на пето и десето съображение от посочената директива, що се отнася до професиите, за чието упражняване Общността не е определила минимално равнище на необходимата квалификация, държавите членки запазват възможността си да определят това равнище с цел да гарантират качеството на услугите, предоставяни на тяхна територия, като общата система за признаване на дипломите за висше образование няма за цел да промени професионалните правила, включително деонтологическите, които се прилагат спрямо всяко лице, което упражнява професия на територията на друга държава членка.

5 Съгласно член 2, първа алинея от Директива 89/48 тя се прилага за всеки гражданин на държава членка, който желае да упражнява „регламентирана професия“ в друга държава членка.

6 Съгласно определението, дадено в член 1, буква в) от Директива 89/48, „регламентирана професия“ е дейността или съвкупността от регламентирани професионални дейности, които съставляват тази професия в държава членка.

7 По смисъла на член 1, буква г) от тази директива:

„[…] регламентирана професионална дейност е професионалната дейност, достъпът до която или нейното упражняване, или условията и редът за упражняване в една държава членка са подчинени, пряко или непряко, от законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на диплома. В частност условия и ред за упражняване на регламентирана професионална дейност са:

— упражняването на дейност под професионално звание, доколкото притежаването на това звание е разрешено единствено на притежателите на диплома, определена от законовите, подзаконовите или административните разпоредби,

— упражняването на професионална дейност в областта на здравеопазването, доколкото националният режим подчинява възнаграждението и/или заплащането на тази дейност на притежаването на диплома.

Когато не се прилага първата алинея, приема се за регламентирана професионална дейност професионалната дейност, която се упражнява от членовете на сдружение или организация, чиято цел е да насърчава и да поддържа високо равнище във въпросната професионална област и която с оглед постигането на тази цел е призната от държавата членка под специална форма, и:

— издава диплома на своите членове,

— изисква спазването на професионални правила, установени от нея, и

— им предоставя правото да се ползват от звание, съкращение или качество, което съответства на тази диплома.

Неизчерпателен списък на сдруженията или организациите, които към момента на приемането на настоящата директива отговарят на условията по алинея втора, се съдържа в приложението. Винаги, когато държава членка признава сдружение или организация, съгласно втора алинея, тя уведомява за това Комисията, която публикува тази информация в *Официален вестник на Европейските общности*."

8 В списъка, споменат в член 1, буква г), трета алинея от Директива 89/48, е посочен по-специално „Engineering Council".

9 По смисъла на тази директива понятието „професионален [опит]“ е определено в член 1, буква д) като „действителното законно упражняване на съответната професия в държава членка“.

10 Член 3 от Директива 89/48 предвижда:

„Когато в приемащата държава членка достъпът или упражняването на регламентирана професия са подчинени на притежаването на диплома, компетентният орган не може поради липса на квалификация да откаже на гражданин на държава членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като за нейните граждани:

а) ако молителят притежава диплома, която се изисква от друга държава членка за достъп или за упражняване на същата тази професия на нейна територия и която е получена в държава членка; или

б) ако молителят е упражнявал на пълно работно време тази професия в продължение на две години през последните десет години в друга държава членка, която не регламентира тази професия по смисъла на член 1, буква в) и член 1, буква г), първа алинея и притежава документи за една или повече официални квалификации:

— които са издадени от компетентния орган на държава членка, определен в съответствие със законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава,

— от които е видно, че титулярът успешно е завършил цикъл образование след средното образование с минимална продължителност от три години или с равностойна продължителност на непълна заетост в университет или във висше учебно заведение, или в друго учебно заведение със същото равнище на образование в държава членка и при необходимост, че успешно е завършил обучение, изисквано в допълнение към цикъла на обучението след средното образование, и

— които са го подготвили за упражняването на тази професия.

Все пак, двете години професионален опит, посочени в първа алинея, не могат да бъдат изисквани, когато квалификацията или квалификациите, притежавани от молителя и посочени в настоящата точка, са присъдени за завършването на регулирано образование и обучение.

Приемат се за доказателство за официална квалификация по смисъла на първа алинея всеки документ или съвкупност от документи за официална квалификация, издадени от компетентния орган на държава членка, доколкото удостоверяват успешно завършено в Общността обучение и са признати за равностойни от тази държава членка, при условие че останалите държави членки и Комисията са били уведомени за това признаване."

11 Независимо от член 3 от Директива 89/48, член 4 от нея допуска приемащата държава членка да изисква от молителя, при някои определени в тази разпоредба хипотези, да докаже, че притежава професионален опит с определена продължителност, да положи стаж за приспособяване в продължение на най-много три години или да се яви на изпит за правоспособност.

Национална правна уредба

12 Разпоредбите на президентски указ 165/2000 от 23 юни 2000 г. (FEK A' 149/28.6.2000), изменен с президентски укази 373/2001 от 22 октомври 2001 г. (FEK A' 251) и 385/2002 от 23 декември 2002 г. (FEK A' 334, наричан по-нататък „указ 165/2000") имат за цел да транспонират Директива 89/48 в гръцкия правен ред.

13 Член 2, параграфи 3 и 4 от указ 165/2000 определя регламентираната професия, регламентираната професионална дейност и професионалната дейност, приета за регламентирана професионална дейност, по същия начин както Директива 89/48. При все това, що се отнася до механизма за признаване, предвиден в член 3 от Директива 89/48, член 4, параграф 1, буква б) от този указ предвижда, че „когато в Гърция достъпът или упражняването на регламентирана професия е подчинен(о) на притежаването на диплома, посочена в член 2, посоченият в член 10 от настоящия указ съвет не може поради липса на квалификация да откаже на гражданин на държава членка да има достъп или да упражнява тази професия при същите условия като за гръцките граждани, ако молителят: […] е упражнявал при пълно работно време тази професия в продължение на две години през последните десет години в друга държава членка, която не регламентира тази професия по смисъла на член 2, параграфи 3 и 4 от настоящия указ […]".

14 Така, що се отнася до случаите, при които е изключено прилагането на предвидения в нея механизъм за признаване, тази национална разпоредба препраща, освен към разпоредбата, съответстваща на член 1, буква в) от Директива 89/48, към разпоредбите, съответстващи на член 1, буква г) от същата директива в тяхната цялост. Подобна формулировка има за цел да изключи прилагането на този механизъм за признаване, когато заинтересованото лице произхожда от държава членка, в която упражняването на разглежданата професия е регламентирано от частни организации, признати от тази държава членка в съответствие с разпоредбите на член 1, буква г), втора алинея от посочената директива.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

15 Г-жа Toki, гръцка гражданка, има диплома „Bachelor of Engineering“, както и диплома „Master of Science“ в областта на инженеринга на околната среда, получени в Обединеното кралство съответно през 1997 г. от университета в Sheffield Hallam и през 1998 г. от университета в Portsmouth. На 1 септември 1999 г. последният наема г-жа Toki на работа в качеството на изследовател. Тя работи там до 31 август 2002 г. в департамента по строителното инженерство. Дейността, извършвана от г-жа Toki, обхваща, освен общата изследователска работа, предоставянето на помощ при тяхната подготовка на все още недипломираните студенти и на студентите от третия цикъл на обучение, както и оценяването на ефикасността на новаторски метод за третиране на отпадъци в сътрудничество с частно предприятие, специализирано в свързаните с тази област технологии.

16 В Обединеното кралство дейностите, попадащи в обхвата на професията инженер, са регламентирани от Engineering Council, който е изрично посочен в списъка, предвиден в член 1, буква г), трета алинея от Директива 89/48. Качеството на член на тази организация не е задължително за упражняването на професията инженер, но голяма част от специалистите в тази област са нейни членове и се подчиняват доброволно на изготвената от нея правна уредба. Г-жа Toki се вписва в регистъра на Engineering Council като стажант, без обаче впоследствие да стане пълноправен член („Chartered Engineer “) в него. Впрочем тя се вписва и като член на Chartered Institution of Water and Environmental Management в качеството си на дипломирано лице („graduate“).

17 Тъй като професията инженер по околната среда е регламентирана професия в Гърция, г-жа Toki иска да ѝ бъде признато правото да упражнява там тази професия, като за тази цел се позовава на квалификациите и професионалния опит, които е придобила в Обединеното кралство. Тази молба е отхвърлена с решение от 12 април 2005 г. на Symvoulio Anagnorisis Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis, с довода че тъй като г-жа Toki няма диплома за инженер в Обединеното кралство, понеже не е пълноправен член на Engineering Council и не притежава званието „Chartered Engineer“, тя не можела да се

ползва от механизма за признаване, предвиден в член 3, първа алинея, буква а) от Директива 89/48.

18 Г-жа Toki обжалва този отказ пред запитващата юрисдикция, като изтъква, че нейната молба е неправомерно отхвърлена на основание на разпоредбите на указ 165/2000, чиято цел е да транспонират член 3, първа алинея, буква а) от Директива 89/48, в конкретния случай на основание член 4, параграф 1, буква а) от този указ, докато тази молба е трябвало да бъде разгледана въз основа на разпоредбите на посочения указ, транспониращи член 3, първа алинея, буква б) от тази директива, тоест член 4, параграф 1, буква б) от указ 165/2000, тъй като, от една страна, професията инженер по околна среда не е регламентирана в Обединеното кралство, и от друга страна, г-жа Toki притежавала необходимите дипломи, както и тригодишен професионален опит в тази държава членка през последните десет години.

19 Според запитващата юрисдикция молбата на г-жа Toki е отхвърлена в съответствие с правилата, установени с разпоредбите на указ 165/2000, които изключват, както вече беше посочено в точки 13 и 14 от настоящото решение, прилагането на предвидения в член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 механизъм за признаване, когато в държавата членка по произход разглежданата професия е регламентирана или се приема за регламентирана професионална дейност по смисъла на член 1, буква г), втора алинея от същата директива.

20 Тъй като среща затруднения при тълкуването на Директива 89/48, Symvoulio tis Epikrateias решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 3, [първа алинея,] буква б) от Директива 89/48 […] да се тълкува в смисъл, че предвиденият в него механизъм за признаване се прилага

в случаите, в които в държавата членка по произход разглежданата професия е регламентирана по смисъла на член 1, буква г), втора алинея [от тази директива], но заинтересованото лице не е пълноправен член на сдружение или организация, отговарящо или отговаряща на условията, посочени в тази алинея?

2) По смисъла на член 3, [първа алинея,] буква б) от Директива 89/48 […] трябва ли под упражняване на професия на пълно работно време в държавата членка по произход да се разбира упражняването на свободна практика или на платена служба на същата професия, за която е поискано разрешение за упражняване в приемащата държава членка по силата на Директива 89/48 […] или това може да включва упражняването на изследователска дейност в научна област, свързана с професията, в рамките на учреждение, което по принцип е с нестопанска цел?"

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

21 Що се отнася до съответното приложно поле на двата механизма за признаване, предвидени в член 3, първа алинея, букви а) и б) от Директива 89/48, Съдът вече е постановил, че от структурата на посочения член 3 следва, че по принцип само един от тези два механизма може да се приложи при дадена фактическа обстановка (Решение от 7 септември 2006 г. по дело Price, C-149/05, Recueil, стр. I-7691, точка 36).

22 Първият поставен от запитващата юрисдикция въпрос се отнася до особеното положение, посочено в член 1, буква г), втора алинея от Директива 89/48 и най-често срещано в Ирландия, както и в Обединеното кралство, при което в държавата членка по произход разглежданата професия не е регламентирана по смисъла на първа алинея от същата тази разпоредба, но при все това е често упражнявана на практика от членове на сдружение или на частна организация, която е специално призната от съответната държава членка и изисква от посочените членове спазването на определени правила.

23 В това отношение от прочита на член 3, първа алинея, букви а) и б) от Директива 89/48 следва, че към професиите по член 1, буква г), втора алинея от тази директива може да се приложи само предвиденият в тази първа алинея, буква б) механизъм. От една страна, посочените в член 1, буква г), втора алинея от тази директива членове на сдружение или организация не притежават безспорно диплома, която „се изисква от друга държава членка" за достъп до професия, както е предвидено в посочения член 3, първа алинея, буква а). От друга страна, този член 3, първа алинея, буква б) изключва изрично от своето приложно поле професиите, посочени в член 1, буква г), първа алинея, но не и посочените във втора алинея от тази разпоредба, към които следователно е напълно приложим.

24 Макар наистина член 1, буква г), втора алинея от Директива 89/48 да предвижда, че професиите, посочени в тази разпоредба, са приравнени на регламентирани професии, когато се упражняват от член на съответната организация или сдружение, това приравняване, както посочва генералният адвокат в точка 57 от своето заключение, обаче не е пълно и тези професии не представляват регламентирани професии по смисъла на член 1, буква в) от тази директива. Вследствие на това, за разлика от приетото в точки 45 и 47 от горепосоченото решение по дело Price, молителите с подобна професия не могат да се позоват на механизма за признаване, предвиден в член 3, първа алинея, буква а) от същата директива. Впрочем, противно на това, което изглежда следва от точки 36, 45, 46 и 48 от горепосоченото решение по дело Price, точно предвиденият

в член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 механизъм за признаване е приложим към професия, попадаща в приложното поле на член 1, буква г), втора алинея от тази директива.

25 Ето защо, независимо дали г-жа Toki е пълноправен член на Engineering Council, единствено предвиденият в член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 механизъм за признаване е приложим към нейното положение, тъй като то не попада в приложното поле на член 1, буква в) и буква г), първа алинея от тази директива.

26 Следователно на първия въпрос следва да се отговори, че член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 трябва да се тълкува в смисъл, че предвиденият в него механизъм за признаване е приложим, когато в държавата членка по произход разглежданата професия попада в приложното поле на член 1, буква г), втора алинея от същата директива, независимо дали заинтересованото лице е пълноправен член на съответното сдружение или съответната организация.

По втория въпрос

27 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установят критериите, които трябва да се приложат, за да се определи дали професионалният опит, на който се позовава лицето, подало молба за получаване на разрешение за упражняване на регламентирана професия в приемащата държава членка, трябва да бъде взет предвид на основание член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48.

28 В това отношение Директива 89/48 определя в член 1, буква д) понятието „професионален опит“ като „действителното законно упражняване на съответната професия в държава членка“.

29 За да се отговори на втория въпрос, следва първо да се уточни съдържанието на понятието за действително упражняване на професия с оглед на предвидения в член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 механизъм за признаване, а след това да се провери при какви обстоятелства професията, за която се отнася посоченият опит в държавата членка по произход, може да се приеме за същата професия като тази, за упражняването на която е поискано разрешението в приемащата държава членка.

30 Предвиденото в член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 условие, според което молителят от държава членка, в която не са регламентирани нито професията, която той желае да упражнява в друга държава членка, нито свързаното с нея обучение, трябва да докаже професионален опит от минимум две години, има за цел да позволи на приемащата държава членка да се ползва от гаранции, подобни на тези, които са налице, когато разглежданата професия или обучението, подготвящо нейното упражняване, е регламентирана или регламентирано в приемащата държава членка и когато е приложим член 3, първа алинея, буква а) или член 3, втора алинея от Директива 89/48.

31 При липсата на регламентация от държавата на дадена професия, определено ниво на качество на услугите в съответната професионална област най-често се гарантира от законите на пазара, в смисъл че единствено членовете на съответната професия, притежаващи ниво на компетентност, което се счита за достатъчно от работодателите или от клиентите, ще бъдат в състояние да упражняват тази професия на платена служба или на свободна практика през предвидения период от две години при пълно работно време. Следователно изискването за професионален опит с такава продължителност се свързва с реалната възможност за молителя да упражнява разглежданата професия в държавата членка по произход.

32 Горепосоченото изискване обаче не би могло да се разглежда като отнасящо се до конкретното съдържание на професионалните квалификации на молителя, нито като заместващо подробно описаните в точка 11 от настоящото решение компенсаторни мерки, както са предвидени в член 4 от Директива 89/48, които при всички случаи могат да бъдат приложени към молител, когато съществуват значителни различия между обучението, което той е следвал в държавата членка по произход, и обучението, което по принцип се изисква в приемащата държава членка.

33 Що се отнася до условията, при които трябва да е била упражнявана професията в държавата членка по произход, следва да се отбележи, както е направил генералният адвокат в точка 70 от своето заключение, от една страна, че за прилагането на предвидения в Директива 89/48 механизъм за признаване е без значение в какъв организационен контекст и с какъв статут даден молител е упражнявал своята професия в държавата членка по произход, и от друга страна, че фактът, че неговият работодател в тази държава членка е организация с нестопанска цел, не може да повлияе върху приложимостта на член 3, първа алинея, буква б) от тази директива. Също така съгласно текста на член 2, първа алинея от нея тя се прилага за всеки гражданин на държава членка, който желае да упражнява „на свободна практика или на платена служба“ регламентирана професия в друга държава членка, като в нито една разпоредба от тази директива не е посочено, че професия, която най-често се упражнява на свободна практика, трябва да е била упражнявана по-скоро на свободна практика, отколкото на платена служба в държавата членка по произход, за да може да бъде взет предвид така придобитият професионален опит.

34 Впрочем, макар член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 да изисква упражняване на разглежданата професия „на пълно работно време“ и член 1, буква в) от същата директива да определя регламентираната професия като „дейността или съвкупността от регламентирани професионални дейности“, които съставляват тази професия, при все това поради опасност от значително ограничаване на приложното поле на предвидения в този член 3, първа алинея, буква б) механизъм за признаване не може да се изисква от молителят да се е посветил изцяло и изключително на всички дейности, спадащи към разглежданата професия, за да може неговият опит да бъде взет предвид.

35 Така за целите на член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 трябва да се счита за достатъчно изтъкнатият професионален опит да е включвал в рамките на пълно работно време постоянното и редовно упражняване на съвкупност от професионални дейности, които характеризират съответната професия, без да е необходимо този опит да обхваща всички тези дейности.

36 Въпросът кои професионални дейности спадат към определена професия е по принцип фактически въпрос, който трябва да бъде решен от компетентните органи на приемащата държава членка под контрола на националните юрисдикции, при необходимост с помощта на органите на държавата членка по произход. Когато, както е в главното производство, упражняваната в държавата членка по произход професия не е регламентирана професия в тази държава по смисъла на член 1, буква г), първа алинея от Директива 89/48, следва да се вземат предвид професионалните дейности, които обичайно се упражняват от членовете на тази професия в същата тази държава членка.

37 В рамките на тази преценка компетентните органи на приемащата държава членка трябва да проверят дали професионалната дейност по член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 се състои по принцип в практически опит и е свързана с пазара на труда, съответстващ на тази професия.

38 В това отношение извършваните от г-жа Toki дейности, като описаните в точка 15 от настоящото решение обща изследователска работа или предоставяне на помощ при тяхната подготовка на все още недипломираните студенти и на студентите от третия цикъл на обучение, не могат да се разглеждат сами по себе си като действително упражняване на професията инженер по околната среда

и следователно като професионален опит, който трябва да бъде взет предвид за целите на член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48.

39 За сметка на това работа като описаната в точка 15 от настоящото решение, извършена в сътрудничество с частно дружество, специализирано в технологиите относно третиране на течни отпадъци, би могла да се разглежда като такова упражняване, при условие все пак че тази дейност е извършвана постоянно и редовно за период от най-малко две години в рамките на пълно работно време, което при необходимост националните органи следва да проверят.

40 Ако трябва да се приеме, че г-жа Toki действително е упражнявала професията инженер по околната среда в Обединеното кралство, би следвало да се провери дали това е същата професия като тази, за упражняването на която жалбоподателката по главното производство е поискала да ѝ се предостави разрешение в Гърция. В контекста на установения с член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48 механизъм за признаване компетентните органи на приемащата държава членка имат задачата да проверят дали това е така.

41 В това отношение от практиката на Съда следва, че изразът „същата тази професия", който се съдържа в член 3, първа алинея, буква а) от Директива 89/48, трябва да се разбира като отнасящ се за професиите, които в държавата членка по произход и в приемащата държава членка са идентични или аналогични, или в определени случаи са просто равностойни с оглед на обхванатите от тях дейности (Решение от 19 януари 2006 г. по дело Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, C-330/03, Recueil, стр. I-801, точка 20). Това тълкуване важи, както е посочил генералният адвокат в точка 75 от своето заключение, и по отношение на член 3, първа алинея, буква б) от тази директива, в която разпоредба е изрично посочено упражняването на „тази професия".

42 С оглед на гореизложените съображения на втория въпрос следва да се отговори, че за да може да бъде взет предвид за целите на член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48, професионалният опит, на който се позовава лицето, подало молба за получаване на разрешение за упражняване на регламентирана професия в приемащата държава членка, трябва да отговаря на следните три условия:

— изтъкнатият опит трябва да се състои в положен труд на пълно работно време в продължение на най-малко две години през последните десет години,

— този труд трябва да се е състоял в постоянното и редовно упражняване на съвкупност от професионални дейности, които характеризират съответната професия в държавата членка по произход, без да е необходимо той да е обхващал всички тези дейности, и

— професия като тази, която обичайно се упражнява в държавата членка по произход, трябва с оглед на обхванатите от нея дейности да бъде равностойна на онази, за упражняването на която е поискано разрешение в приемащата държава членка.

По съдебните разноски

43 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

1) **Член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършването на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години, изменена с Директива 2001/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2001 година, трябва да се тълкува в смисъл, че предвиденият в него механизъм за признаване е приложим, когато в държавата членка по произход разглежданата професия попада в приложното поле на член 1, буква г), втора алинея от същата директива, независимо дали заинтересованото лице е пълноправен член на съответното сдружение или съответната организация.**

2) **За да може да бъде взет предвид за целите на член 3, първа алинея, буква б) от Директива 89/48, изменена с Директива 2001/19, професионалният опит, на който се позовава лицето, подало молба за получаване на разрешение за упражняване на регламентирана професия в приемащата държава членка, трябва да отговаря на следните три условия:**

— **изтъкнатият опит трябва да се състои в положен труд на пълно работно време в продължение на най-малко две години през последните десет години,**

— **този труд трябва да се е състоял в постоянното и редовно упражняване на съвкупност от професионални дейности, които характеризират съответната професия в държавата членка по произход, без да е необходимо той да е обхващал всички тези дейности, и**

— **професия като тази, която обичайно се упражнява в държавата членка по произход, трябва с оглед на обхванатите от нея дейности да бъде равностойна на онази, за упражняването на която е поискано разрешение в приемащата държава членка.**

Подписи